

De voorzitter van de Tweede Kamer
der
Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
	ICT/D/2001/49322		11 december
Onderwerp		Doorkiesnummer	
Kennisnet: het contract met nl.tree			

Op 7 november jl. heb ik u de voortgangsrapportage *Onderwijs on line* aangeboden. Bij die gelegenheid heb ik u ook geïnformeerd over de voortgang van het aansluiten van de scholen op Kennisnet door nl.tree.

Daarnaast heb ik u op 14 november jl. mondeling geïnformeerd over de mogelijkheid voor beide partijen om het contract tussentijds te beëindigen. Wanneer geen der partijen van deze mogelijkheid gebruik maakt loopt het contract tot 1 juni 2005. Over deze beide elementen, de uitvoering van het huidige contract en de mogelijkheid tot tussentijdse beëindiging, is de afgelopen weken intensief overlegd met nl.tree. Heden is hierover een beginsel-akkoord met nl.tree bereikt, in de vorm van een aantal aanvullingen op het huidige contract. Langs deze weg wil ik u informeren over het bereikte akkoord.

Aansluiting van scholen

In bovengenoemde brief heb ik u geïnformeerd over de gevolgen van de stagnatie in de de kabelsector voor de aansluiting van de scholen. Samenvattend kwam het erop neer dat door het uitblijven van (substantiële) investeringen in de infrastructuur de aansluiting van scholen of schoollocaties in verder afgelegen gebieden vertraagd of zelfs niet zou plaatsvinden. Het gaat hierbij om ruim 2000 schoollocaties, die dan verstoken zouden blijven van een kwalitatief goede internetvoorziening.

Ook op 7 november heb ik nl.tree gesommeerd om het contract na te komen. De eerdergeschetste omstandigheden in de kabelsector hebben nl. tree gebracht tot het standpunt dat voor enkele kabelbedrijven in de combinatie nakoming onder deze omstandigheden en binnen de huidige afspraken niet mogelijk was.

Uitgangspunt in de onderhandelingen is geweest dat op 1 juni 2002 (dus voor de zomervakantie) alle schoollocaties aangesloten moeten zijn. Omdat de ontwikkeling van de kabelinfrastructuur (lokaal) zoals gezegd zeer sterk achter is gebleven bij de verwachtingen ten tijde van het afsluiten van het contract, is dit uitgangspunt alleen te realiseren door massale inzet van VSAT (satelliet). De uitrol hiervan is beter beheersbaar en levert veel minder technische problemen op dan de aansluiting van deze scholen of schoollocaties via het huidige netwerk. Zodanig beheersbaar dat nl.tree ook heeft ingestemd met een scherp boeteregime voor eventuele latere oplevering. Deze satelliettechniek heeft zich inmiddels bewezen en is getoetst. Uiteraard voldoet deze oplossing aan de specificaties (service levels) zoals afgesproken in de overeenkomsten met nl.tree. Ten slotte is een belangrijk voordeel dat nl.tree voor de VSAT een overeenkomst met één leverancier afsluit.

Met nl.tree zijn voorts afspraken gemaakt over de wijze waarop deze 'uitrol' wordt uitgevoerd, over het toezicht op de uitvoering en over de betalingsvoorwaarden. Ik kom daar hieronder apart op terug.

Met dit pakket wordt maximaal gewaarborgd dat alle locaties voor de zomer van 2002 zullen zijn aangesloten. Uiterlijk 14 januari 2002 moet de aanpak zijn uitgewerkt en goedgekeurd.

Achtergronden bij de contractonderhandelingen

Partijen hebben daarnaast uitvoerig gesproken over artikel 3.2 van de Raamovereenkomst en artikel 3.1 van de Overeenkomst Dienstverlening¹. Het huidige contract biedt beide partijen de mogelijkheid om het contract te beëindigen per 1 januari 2003; daarvoor moet een van beide partijen de andere schriftelijk informeren, uiterlijk op 30 december 2001. Voordat ik inga op

¹ De tekst van het artikel luidt: "Deze Raamovereenkomst wordt per perceel met een periode van 29 maanden onder gelijkwaardige voorwaarden verlengd, tenzij één van partijen uiterlijk één jaar voor het verstrijken van de lopende periode aan de andere partij schriftelijk kenbaar maakt deze Raamovereenkomst voor één van de percelen of voor beide percelen niet te willen verlengen." In de overeenkomst dienstverlening is een vergelijkbare bepaling opgenomen.

het resultaat van deze gesprekken wil ik mijn inzet toelichten. Ik heb u daar mondeling over geïnformeerd op 14 november jl.

Uitgangspunten bij de afsluiting van het contract in 1999 waren:

- voor alle scholen een gelijk aanbod;
- voldoende bandbreedte;
- garanties voor de beschikbaarheid van bandbreedte en diensten;
- geringe beheerslast;
- beveiligd tegen onbevoegd gebruik;
- communicatiefaciliteiten;
- betere prijs-kwaliteit verhouding dan alternatieven.

Deze uitgangspunten zijn onverkort van kracht.

Dit leidde toen tot de volgende opzet:

- een centraal aanbesteed netwerk;
- met daardoor een voor alle scholen gelijk basisaanbod dat breedbandig, beheerd en beveiligd is;
- met op schoolniveau een minimale beheerslast;
- tegen een zeer concurrerende prijs.

Het is niet eenvoudig om een objectief oordeel over de uitvoering van het contract tot dusverre te geven. Uit onderzoek naar de waardering van het onderwijsveld, de ontwikkelingen in de markt en de prestaties door nl.tree kunnen de volgende conclusies worden getrokken. De waardering van het onderwijsveld voor het contract is - met enkele uitzonderingen - redelijk positief. Er kan worden vastgesteld dat het contract een goed middel is gebleken voor scholen die hun voorziening niet op eigen kracht zouden kunnen realiseren (toegankelijkheid). Dit geldt voor PO-scholen en in mindere mate voor de VO-scholen. De BVE-sector neemt een aparte positie in. Hieronder kom ik daar nog op terug.

Ook kan worden vastgesteld dat de ontwikkelingen in de markt veel minder snel zijn gegaan dan velen hadden voorspeld of gehoopt. Het contract is juist in een tijd als deze vaak een uitkomst en garantie gebleken. Zonder dit contract zouden de ontwikkelingen naar mijn stellige overtuiging thans geheel stagneren.

Internationaal is de prestatie die in Nederland wordt geleverd nauwelijks geëvenaard. Aansluiting op het internet vindt vrijwel nergens op de schaal en zo breedbandig plaats als in Nederland.

Dit alles heeft tot de volgende opstelling van het kabinet geleid: eigenlijk komt het heroverwegingsmoment dat het contract nu voorschrijft te vroeg. De uitrol is nog niet

voltooid en het internetgebruik op scholen die wel zijn aangesloten komt net op gang. Het ligt meer voor de hand dat een dergelijke afweging wordt gemaakt als alle scholen zijn aangesloten en iets meer ervaring hebben met internetgebruik. Een groot project als dit verdient een dergelijke zorgvuldige benadering.

Nu opzeggen heeft een aantal nadelen. Het is onduidelijk of de continuïteit van de voorziening kan worden gewaarborgd. Daarnaast wordt een deel van de scholen niet aangesloten; voor hen is er geen breedbandig alternatief, ook niet per 1 januari 2003. Overigens kost tussentijds opzeggen naar verwachting ca. f 50 miljoen. Dit vloeit voort uit een bepaling in het vigerende contract, de zogenaamde restitutie bepaling. De reden achter deze bepaling is dat nl.tree anders de gepleegde investeringen niet zou kunnen terugverdienen.

De keuze van het kabinet was daarom om in de onderhandelingen met nl.tree een evenwicht te zoeken tussen enerzijds continuïteit in beleid en rust voor de scholen, en anderzijds toch ruimte bieden voor vernieuwing binnen de kaders van het bestaande contract. Er is nu een pakket afspraken gemaakt met nl.tree waarbij dat evenwicht is gevonden. Hieronder ga ik in op de hoofdlijnen van het akkoord.

Hoofdlijnen van de gemaakte afspraken

De afspraken zoals genoemd in de inleiding van deze brief maken integraal onderdeel uit van het bereikte pakket. Andere onderdelen van het pakket zijn: beëindiging van het contract per 31-12-2003, verdere ontwikkeling in het dienstenpakket van nl.tree te beginnen bij de BVE-sector, levering van hogere bandbreedtes en een scherper functionerend boeteregime. Ten slotte zijn ook afspraken gemaakt over de voorwaarden voor en de momenten van betaling door de Staat.

Beperking tijdsduur voortzetting

Ik heb met nl.tree afgesproken dat het contract wordt beëindigd per 31 december 2003. Normaliter zou het contract tot 1 juni 2005 doorlopen.

Deze kortere looptijd zorgt -samen met de afspraken hieronder- voor een evenwicht tussen de continuïteit van de huidige voorziening en de mogelijkheden van vernieuwing. De hierboven genoemde restitutie bepaling vervalt; als de staat het contract per 31 december 2003 opzegt zijn daar geen kosten meer aan verbonden.

Ontwikkeling van het dienstenpakket (in het bijzonder voor de BVE-sector)

Het dienstenpakket van nl.tree wordt verder ontwikkeld.

Hierbij gaat het om meer keuzemogelijkheden voor de instellingen. In eerste aanleg geldt dit voor de BVE-sector. In een later stadium zijn deze mogelijkheden ook bespreekbaar voor de scholen in het voortgezet onderwijs. Het kennisnetconcept blijft de basis. Het uitgangspunt is een splitsing van de diensten voor de landelijke transportdienst (P1) en internetdienstverlening (P2). Daarbij wordt de bestaande basisdienst voor de landelijke transportdienst (P1) uitgebreid met een beveiligingsoptie en internettoegang. Hierdoor kan voor elke BVE-instelling een apart Virtual Private Network (VPN, een beveiligd intranet binnen de kennisnetomgeving) worden gerealiseerd. Door deze VPN-en te koppelen met kennisnet en internet wordt de connectiviteitsbehoefte van de BVE-instellingen gedekt. BVE-instellingen kunnen zelf het beveiligingsregime vaststellen. De internetdienstverlening (P2) wordt op maat aangeboden; de instellingen bepalen zelf wat zij uit het aanbod van P2 diensten willen afnemen. Door deze aanpak wordt bereikt dat per instelling een grote mate van eigen beleid mogelijk is voor de inrichting van het BVE-VPN. Belangrijke voorwaarden bij de uitwerking van het dienstenpakket zijn toekomstvastheid en infrastructuuronafhankelijkheid.

Levering van hogere bandbreedtes

In artikel 8.2 van de Raamovereenkomst is voorzien in het doorberekenen van tariefsverlagingen in de markt in de tarieven van nl.tree op basis van een prijsindex grootgebruikers. Voor de landelijke transportdienst (P1) zijn de effecten tot 31 december 2001 ('terugwerkende kracht') meegenomen in de totale financiële consequenties van de aanvullende afspraken. De tariefwijziging over P1 wordt vanaf 2002 gebruikt voor het verhogen van de gegarandeerde bandbreedte van de aansluitingen van de schoollocaties. Een hogere bandbreedte is een aantrekkelijke uitkomst voor de scholen. Het gaat hier veel meer om een goede voorziening dan om het incasseren van geld.

Vernieuwd boeteregime

Als sluitstuk van bovenstaande afspraken ben ik met nl.tree een nieuw boeteregime overeengekomen, dat sterkere prikkels geeft voor de naleving van de afspraken. De gedachte hierachter is dat het niet lonend voor de uitvoerders moet zijn om zich eraan te onttrekken. Voor de restituties is het uitgangspunt dat scholen alleen betalen voor feitelijk geleverde diensten. Voor de boetes heb ik afgesproken:

- als scholen één maand te laat worden aangesloten krijgen zij kennisnet vervolgens twee maanden gratis;
- iedere dag dat er na 1 juni 2002 nog scholen niet zijn

aangesloten door nl.tree, betaalt nl.tree de Staat € 500 per school per dag (met een maximum van € 25.000 per dag). Hiermee is ook de uitvoerbaarheid van de regeling is verbeterd.

Kosten

Voor de kosten van de uitvoering van deze afspraken stelt de Staat in 2002 f 15 mln en in 2003 f 25 mln ter beschikking aan nl.tree. De voorwaarden voor en de momenten van betaling van deze bedragen hangt samen met de uitvoering van het aansluitprogramma en het functioneren van de aansluitingen volgens de het afgesproken serviceniveau (Service Level Agreement).

Ik zal de dekking voor deze bedragen binnen mijn begroting leveren.

Conclusie

Dit pakket van afspraken vormt de afronding van de realisering van een goede internetvoorziening voor het gehele betrokken onderwijsveld binnen 6 maanden. De mogelijkheden voor differentiatie zijn vergroot, te beginnen bij het BVE. Daarnaast zijn scherpe afspraken gemaakt over het nakomen van bovenstaande afspraken.

De nieuwe afspraak over de duur van het contract vormt de basis om in de loop van 2002 verder na te denken over de verdere ontwikkeling van het kennisnetconcept en de rol van de overheid daarbij.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

Drs L.M.L.H.A. Hermans